

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยย่อมต้องการพลเมืองที่มีคุณภาพ เพราะถ้าพลเมืองมีความรู้ความสามารถเป็นผู้เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีความขยันขันแข็งและซื่อสัตย์สุจริตแล้วย่อมจะผลักดันให้ประเทศชาติได้พัฒนาและเจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้นไป ซึ่งจะส่งผลให้พลเมืองของประเทศสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้นรัฐบาลทุกสมัยจึงต้องกำหนดนโยบายที่พัฒนากำลังคน เพื่อที่จะได้พัฒนาประเทศชาติต่อไป การพัฒนากำลังคนดังกล่าวนี้สามารถจะกระทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่ดีและได้ผลมากที่สุดคือการให้การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและมีมือให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะถือว่าการศึกษาระดับนี้เป็นการผลิตกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจึงถือได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลจักรสำคัญในการผลิตกำลังคน เพื่อเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ ในการผลิตกำลังคนระดับนี้จะต้องใช้เงินงบประมาณที่สูงมากและค่าใช้จ่ายดังกล่าวก็มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี จากเอกสารงบประมาณรายจ่ายที่รัฐจัดสรรให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งระหว่างปีการศึกษา 2521-2524 เป็นจำนวนเงินดังนี้ ปี 2521 จำนวน 2,096.8 ล้านบาท ปี 2522 เป็นจำนวน 2,426.3 ล้านบาท ปี 2523 จำนวน 3,104.0 ล้านบาท และ ปี 2524 เป็นจำนวน 3,771.6 ล้านบาท และถึงแม้ว่ารัฐจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาในระดับนี้สูงมากเพียงใดก็ตามรัฐก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาในระดับนี้ต่อไป เพราะการอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่สามารถผลิตชนชั้นที่เชื่อว่าเป็นมันสมองของชาติ (รังสรรค์ ฐนะพรพันธ์ 2514: 58) และการติดตามผลเกี่ยวกับการนำเงินส่วนนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากน้อย

แต่ไหนนั้นการประเมินการศึกษาเท่าที่ผ่านมาก็มีอยู่บ้าง เช่น "การติดตามผล
การศึกษาของผู้นับทุนรัฐบาลไทย" โดย สุนิศา ไชยพันธ์ "บทบาทของรัฐกับ
บริการอุดมศึกษา" ของ วัจสรณ์ ณะพรพันธ์ และ "สรุปการวิจัยเรื่อง
ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสวนกลาง ปี 2507-2517" ของ
ทพวงมหาวิทยาลัย เป็นคน

ปัจจุบันการอุดมศึกษาได้เจริญเติบโตขึ้นเป็นอันมากไม่เพียงแต่สถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐเท่านั้นที่ผลิตกำลังคนในระบอบนี้ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนก็มี
บทบาทในการผลิตกำลังคนดังกล่าวมากเช่นเดียวกัน เพราะพลเมืองมีความตอง
การที่จะเพิ่มวิทยฐานะและตองการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ถึงแม้ว่ารัฐจะให้
การศึกษาในรูปของมหาวิทยาลัย เปิดที่ไม่จำกัดจำนวนผู้เรียนก็ตาม แต่มหาวิทยาลัย
เปิดเหล่านั้นก็ยังไม่เป็นที่นิยมมากนักทั้งจากผู้นักปกครองและนักศึกษาเองประการ
หนึ่ง และอีกประการหนึ่งวิทยาการบางสาขาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐยังขยาย
ได้ไม่พอกับความตองการของพลเมือง ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงมีบทบาท
และเป็นกำลังสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่ทรงไว้ซึ่งความรู้ความสามารถและมี
คุณธรรม เพื่อออกไปรับใช้สังคมและพัฒนาประเทศชาติอีกแรงหนึ่ง บทบาทอัน
สำคัญนี้ได้เริ่มชัดเจนขึ้นหลังจากที่รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติเกี่ยวกับ
การอุดมศึกษาเอกชนขึ้นในปี พ.ศ. 2513 และตั้งแต่นั้นมาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ได้ขยายและพัฒนากำลังการผลิตบัณฑิตมาโดยลำดับจนถึงปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนรวมทั้งสิ้น 21 สถาบัน สามารถผลิตบัณฑิตทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท
ประมาณปีละกว่า 3,000 คน สถาบันเหล่านี้ได้ปฏิบัติภารกิจ เช่นเดียวกับสถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐ จึงได้รับการเปลี่ยนประเภทจาก "วิทยาลัย" เป็นประเภท
"มหาวิทยาลัย" ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษากำหนดไว้ ถึง 4
สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ
และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในปี พ.ศ. 2527 นับว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
เหล่านี้มีความสามารถในการผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถสูง และปฏิบัติภารกิจ
ตามที่มหาวิทยาลัยพึงมีตามความหมายของคำว่ามหาวิทยาลัย กล่าวคือ "คำว่า
มหาวิทยาลัย (UNIVERSITY) หมายถึงสถาบันที่มีการสอน (TEACHING)
การวิจัย (RESEARCH) และการส่งเสริมเผยแพร่ (EXTENSION) ของวิชาการ

ชั้นสูงหลายสาขาด้วยกัน ซึ่งถ้ามีหลายสาขาก็ยิ่ง เป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์แบบ มากยิ่งขึ้น" (ท่าแห่ง พลังกูร 2507 : 11) ถึงแม้ว่าสถาบันเหล่านี้จะได้รับการยอมรับความสามารถในการผลิตบัณฑิตที่สูงก็ตาม แต่การประเมินผลทางการศึกษาและการติดตามผล เกี่ยวกับการตอบสนองและการยอมรับของตลาดแรงงานต่อบัณฑิตเหล่านั้นยังกระทำกันน้อยมาก ซึ่งงานที่มีอยู่เกี่ยวกับสถาบันเหล่านี้ก็เป็นงานวิจัยของบุคลากรของสถาบันนั้นๆ จึงควรที่จะศึกษาให้กว้างขวางและลึกซึ้งมากกว่านี้

แนวคิด เกี่ยวกับการติดตามผลการผลิตบัณฑิต

การติดตามผลการผลิตบัณฑิตเท่าที่ผ่านมาสามารถแบ่งออกได้

เป็น 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่หนึ่ง การติดตามผลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิต การศึกษาแนวนี้เท่าที่ปรากฏ เช่น ปี พ.ศ.2505 วนิกา นิโลบล และคณะได้สำรวจสถานะผู้สำเร็จปริญญาตรีวิชาการศึกษา ในเรื่อง "การสำรวจสถานะผู้สำเร็จปริญญาตรีวิชาการศึกษา 2479-2503" ผลปรากฏว่า บัณฑิตไคงานทำเกี่ยวกับการสอนในสถาบันต่างๆ มีความมั่นคงในอาชีพ สามารถนำหลักการสอนที่ได้ศึกษาไปปฏิบัติจริง และมีความพอใจในหน้าที่ที่รับผิดชอบ (วนิกา นิโลบล 2505 : 43) ปี พ.ศ.2514 เสริมจิต ชูพินิจ ได้สำรวจการทำงานของบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา ในเรื่อง "การสำรวจการทำงานของบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา" ผลปรากฏว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทำงานด้านบริหาร สังักคกรมสามัญศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมฝึกหัดครู ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติจริงได้ และแนะนำว่าการสอนควร เน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น (เสริมจิต ชูพินิจ 2514 : 36) ปี พ.ศ.2515 วิไลวรรณ เจริญพงษ์ ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตคณะครุศาสตร์ ในเรื่อง "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตคณะครุศาสตร์" ผลปรากฏว่า บัณฑิตส่วนใหญ่สอนตรงสาขาวิชาเอกและวิชาโทที่เรียนมา บัณฑิตแต่ละรุ่นแต่ละสาขามีความสามารถในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน (วิไลวรรณ เจริญพงษ์ 2515 : 27) ปี พ.ศ.2520 สุนิศา ไชยพันธ์ ได้ติดตามผลการศึกษาของผู้รับ

ทุนการศึกษา ในเรื่อง "การติดตามผลการศึกษาของนักรับทุนรัฐบาลไทย" ผลปรากฏว่า การส่งนักรับทุนรัฐบาลไทยไปต่างประเทศนั้นสำเร็จตามความมุ่งหมาย แต่ยังคงมีความสูญเสียเปล่าเนื่องจากต้องออกกลางคัน (สุนิศา ไชยนิพันธ์ 2520: 44) ปี พ.ศ. 2524 หน่วยวิจัยและประเมินผล วิทยาลัยกรุงเทพ ได้สำรวจภาวะการทำงานท่าของบัณฑิตวิทยาลัยกรุงเทพ ในเรื่อง "ภาวะการทำงานท่าของบัณฑิตวิทยาลัยกรุงเทพ รุ่นปีการศึกษา 2524" ผลปรากฏว่า หลังจากสำเร็จการศึกษา 6 เดือน บัณฑิตทำงานท่าได้ 63.5 % กำลังรองานและหางาน 28.6 % ส่วนที่เหลือไม่ประสงค์จะทำงาน (หน่วยวิจัยและประเมินผลวิทยาลัยกรุงเทพ 2524: 1-3) ปี พ.ศ. 2525 ไชยวิวัฒน์ แสงไชย และคณะได้ติดตามผลบัณฑิตวิทยาลัยการค้า ในเรื่อง "การติดตามผลบัณฑิตวิทยาลัยการค้า" ผลปรากฏว่า บัณฑิตได้งานท่าในหน่วยงานธุรกิจ เอกชนมากกว่าหน่วยงานอื่นๆ บัณฑิตชายมีโอกาสได้งานมากกว่าบัณฑิตหญิง งานที่ท่าตรงสาขาและไม่ตรงสาขาท่ากัน ได้รับเงินเดือนตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนด...

(ไชยวิวัฒน์ แสงไชย 2527: 27-29) และปี พ.ศ. 2528 เลิศพร ภาวะสกุล ได้สำรวจภาวะการทำงานท่าของบัณฑิตวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในเรื่อง "สภาวะการทำงานท่าของบัณฑิตของวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ในช่วงปี 2521-2527" ผลปรากฏว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ (ประมาณ 78 %) กำลังอยู่ในระหว่างการประกอบอาชีพ และอีกประมาณ 15 % กำลังอยู่ในระหว่างการหางาน กลุ่มที่มีงานท่าส่วนมากจะเป็นธุรกิจเอกชน มีเพียง 18 % เท่านั้นที่ทำงานในหน่วยงานของรัฐ เงินเดือนที่ได้รับอยู่ในเกณฑ์ปกติ มีเพียง 23 % ที่ได้น้อยกว่าที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนด (เลิศพร ภาวะสกุล 2528: 9-28)

ลักษณะที่สอง เป็นการศึกษาลักษณะการสำเร็จการศึกษาและประสิทธิภาพการผลิตในแง่ของเวลาที่ใช้ การศึกษาแนวนี้เท่าที่ปรากฏ เช่น ปี พ.ศ. 2504 ภิญญู สารธร ได้ศึกษาเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ศึกษา ในเรื่อง

"An Investigation of the Success in College Study as Compared with the Pre-University from 1956-1960" ผลปรากฏว่า นิสิตจำนวน 29% สำเร็จการศึกษาโดยไม่ตกเลย 44.40 % สามารถสำเร็จการศึกษาในเวลาถึงแม้ว่าจะตกในบางวิชา และที่เหลือ 25.80 % ต้องออกกลางคัน

(ภิญโญ สาร 1961 อ้างโดย สุนิศา ไชยพันธ์ 2520: 25) ปี พ.ศ.2511
 ประชุมสุข อชาวอรุณ โคศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโปรแกรมการศึกษา
 ในเรื่อง "The Relationship of the University Input and Output
 Concerning Enrollment and Graduation in Thailand, 1955-1961."
 พบว่า ความสูญเปล่าในระดับอุดมศึกษาเกิดขึ้นในรูปของการตกออกกลางคัน
 ส่วนการตกซ้ำชั้น เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยโอกาสเท่านั้น (ประชุมสุข
 อชาวอรุณ 1968 อ้างโดย สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2525: 8) ในการศึกษา
 เกี่ยวกับประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตที่ผ่านมาไม่มีการพิจารณาถึงต้นทุนการผลิต
 ต่อมาคณะกรรมการวางแผนวิจัยสถาบันและสารสนเทศ ทบวงมหาวิทยาลัย
 ได้กำหนดสูตรเกี่ยวกับประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต โดยคำนึงถึงต้นทุนในการผลิต
 ไว้ดังนี้

อัตราร้อยละประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิต

$$= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายต่อหัวในอุดมคติ}}{\text{ค่าใช้จ่ายต่อหัวจริง}} \times 100$$

$$n \sum_{i=n}^{n+k} G_i$$

$$= \frac{\sum_{i=n}^{n+k} iG_i + \sum_{i=1}^{n+k} iW_i}{\sum_{i=n}^{n+k} iG_i + \sum_{i=1}^{n+k} iW_i} \times 100$$

$$\sum_{i=n}^{n+k} iG_i + \sum_{i=1}^{n+k} iW_i$$

- เมื่อ n = จำนวนปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
 k = จำนวนปีที่อนุญาตให้เรียน เกินกว่าจำนวนปีที่กำหนด
 G_i = จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีที่ i
 W_i = จำนวนนักศึกษาที่ออกกลางคันในปีที่ i

ในปี พ.ศ. 2525 ลักขณา วิสิษฐศรีศักดิ์ ได้เปรียบเทียบการศึกษาประสิทธิภาพ การผลิตบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยคิกค่าใช้จ่ายคน ทุนการผลิตกับไม่คิกค่าใช้จ่ายคนทุนการผลิต ผลปรากฏว่าส่วนมากอัตราส่วน ประสิทธิภาพไม่แตกต่างกันในระดับปริญญาตรี และไม่แตกต่างกันในระดับปริญญาโท แต่ผลการวิจัยดังกล่าวอาจผิดพลาดได้ถ้าขอตกลง เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่อหัวของ นิสิตปริญญาโทที่ใช้จ่ายต่อหัว เป็น 1.5 เท่าของค่าใช้จ่ายต่อหัวของนิสิต ปริญญาตรีในสาขาเดียวกันตาม เกณฑ์คิกของที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ศึกษาและร่างโครงการพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาครั้งที่ 5/2518 ใคกำหนด ใว้ ถ้าขอตกลงดังกล่าวไม่ เป็นความจริงก็ยอมทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนได้ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2525: 10)

เท่าที่ผานมาการคิกคามผลการผลิตบัณฑิตกระทำกันในสถาบันของรัฐ เป็นส่วนใญ่และเป็นการศึกษา เฉพาะลักษณะใคลักษณะหนึ่ง เท่านั้นคิกคิกตามผล การผลิตบัณฑิต หรือไม่ก็ศึกษาประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต ส่วนสถาบันอุดมศึกษา เอกชนมีการศึกษาในเรื่องนั้ใญ่ และเท่าที่ศึกษาก็เป็นงานศึกษาของบุคลากร ของสถาบันนั้ๆซึ่ง เปรียบ เสมื่อนนักประ เหมินภายในประการหนึ่ง และอีกประการ หนึ่งการ วิกคุณภาพของบัณฑิตจะวิกจากประสิทธิภาพการผลิตอย่าง เกี่ยวคังไม่ เพียงพอ เพราะว่ถึงแม้ประสิทธิภาพการผลิตจะสูง เพียงใคก็คิกตามแต่ถ่า คลาดแรงงานไม่ยอมรับความสามารถของบัณฑิตจากสถาบัน เหล่านั้แล้วถ่ถื่อว่า คุณภาพของบัณฑิตเหล่านั้ยังไม่ เป็นที่ยอมรับ คังนั้ในการศึกษาครั้งนั้ผู้วิจัยได้ เห็นถึงความจำเป็นที่จะคองประ เหมินคุณภาพการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา เอกชนใคครบวงจรรการผลิตและมีผลใน เชิง เปรียบ เทียบระหว่างสถาบันที่ผลิต บัณฑิตในสาขาเดียวกัน เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนถึงการมีประสิทธิภาพในการผลิต บัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นการกระตุ้นใคเกิดการแข่งขันในการผลิต บัณฑิตที่ทรง ใว้ซึ่งคุณภาพเป็นที่คองการ ของคลาดแรงงาน เพื่อออกไปพัฒนาสังคม และประเทศชาติใคเจริญยิ่งขึ้นสืบไป จึงใคแบ่งการศึกษาในครั้งนี้ออกเป็น ประเด็นสำคัญๆ 3 ประการคื่อ

ประการที่หนึ่ง ศึกษาปัจจัยการผลิตพื้นฐานของแต่ละสถาบัน ซึ่งจะเป็นการบรรยาย เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการ เรียนการสอน วัตติการศึกษาของ

คณาจารย์ อัตราร่วมของอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษา การฝึกทักษะและการฝึก
ประสบการณ์ให้บัณฑิตก่อนออกไปประกอบอาชีพ เป็นต้น

ประการที่สอง ศึกษาประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตของแต่ละสถาบัน
ซึ่งเป็นการศึกษาประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตในแง่ของ เวลาที่ใช้ในการศึกษาของ
บัณฑิตตั้งแต่เริ่มการ เป็นนักศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา ซึ่งในการศึกษาเกี่ยวกับ
กับประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตนี้จะไม่คำนึงถึงนักศึกษาที่ต้องออกกลางคัน

ประการที่สาม ศึกษาสภาพการมีงานทำของบัณฑิตเหล่านั้น ซึ่งจะเป็น
การศึกษาว่า บัณฑิตที่สำเร็จออกไปนั้น มีงานทำหรือไม่ มากน้อย เท่าใด ลักษณะ
ของงานที่ทำตรงสาขาหรือไม่ตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษา และได้นำความรู้ไป
ใช้ในการปฏิบัติงานมากน้อยแค่ไหน เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายทั่วไปคือศึกษาสภาพการมีงานทำของบัณฑิต
ของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน สำหรับจุดมุ่งหมาย เฉพาะของการวิจัยมีดังนี้

- ✓ 1. ศึกษาผลการมีงานทำและศึกษาลักษณะการปฏิบัติงานของบัณฑิต
สาขาต่างๆ ของแต่ละสถาบัน
- ✓ 2. ศึกษาอัตราร่วมการมีงานทำของบัณฑิตสาขาต่างๆ ของแต่ละ
สถาบัน โดยแยกเป็นสาขาวิชา
3. ศึกษาปัจจัยพื้นฐานในการผลิตบัณฑิตและอัตราร่วมประสิทธิภาพ
การผลิตบัณฑิตสาขาต่างๆ ของแต่ละสถาบัน
4. เปรียบเทียบอัตราร่วมประสิทธิภาพและอัตราร่วมการมีงานทำ
ของบัณฑิตสาขาต่างๆ ระหว่างสถาบัน

ตัวแปรในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ระบุตัวแปรต่างๆไว้ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
สาขาวิชา	สภาพการมีงานทำ
ปีที่สำเร็จ	ประเภทของงาน และลักษณะงาน
เพศ	สัดส่วนการมีงานทำ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษา เฉพาะบัณฑิตภาคปดศร ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สาขาต่างๆ ในคณะบริหารธุรกิจ และคณะบัญชี
2. ศึกษาเฉพาะสถาบันอุดมศึกษา เอกชนที่มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัย ในปัจจุบันและมีการผลิตบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจและการบัญชี ซึ่งมี 3 สถาบันคือ วิทยาลัยการศา วิทยาลัยกรุงเทพ และวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย
3. ศึกษาจากนักศึกษารุ่น เขาปีการศึกษา 2521-2524 ซึ่งคาดว่าจะสำเร็จการศึกษา ปี พ.ศ.2524-2527
4. ในการติดตามผลบัณฑิต จะติดตาม เฉพาะบัณฑิตของรุ่นที่กล่าวถึง เท่านั้น โดยไม่รวมบัณฑิตรุ่นอื่นที่สำเร็จในช่วงปี พ.ศ.2524 ถึงปัจจุบัน
5. การศึกษาสัดส่วนการมีงานทำจะศึกษา เฉพาะสาขาที่มีการผลิตบัณฑิตทั้ง 3 สถาบันเท่านั้น คือ สาขาการบัญชี สาขาการบริหารการเงิน สาขาการบริหารงานบุคคล และสาขาการบริหารการตลาด เพื่อผลในการเปรียบเทียบระหว่างสถาบัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การนับ เวลาที่ใช้ในการศึกษาตลอดหลักสูตร จะนับตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนกระทั่งได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา หน่วยในการนับคือจำนวนภาคการศึกษา
2. ถ้ามีนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาและยังมีสิทธิ์ในการศึกษาภาคต่อไปหลังจากวันเก็บข้อมูล ให้รวมนักศึกษากลุ่มนี้อยู่ในกลุ่มที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา (เปรียบเทียบเสมือนผู้ที่ต้องออกกลางคันในวันนั้น)
3. การศึกษาอัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต จะศึกษาประสิทธิภาพการผลิตในแง่ของการใช้เวลาศึกษาจนจบหลักสูตร ของบัณฑิตโดยไม่รวมนักศึกษาที่ต้องออกกลางคัน ดังนั้นการสูญเสียเปล่าที่อาจเกิดขึ้นจึงเป็นการสูญเสียเปล่าในแง่ของการใช้เวลาศึกษาเกินเวลาขั้นต่ำที่กำหนด
4. ค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิตในแต่ละชั้นปี ไม่มีผลต่อ

อัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตสาขาต่างๆ

5. นักศึกษาที่เข้าใหม่ของแต่ละสถาบัน ถือว่ามีคุณสมบัติเบื้องต้นที่อาจมีผลต่อประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตของแต่ละสถาบันไม่แตกต่างกัน คุณสมบัติดังกล่าว อาทิ เช่น เกณฑ์เฉลี่ย ความถนัดในสาขาวิชา สถิติปัญญา เป็นต้น

ค่านิยมเชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาตามกำหนด คือระยะเวลาขั้นต่ำที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งกำหนดให้ 8 ภาคการศึกษา

ระยะเวลาเกินกำหนด คือระยะเวลาที่อนุญาตให้ศึกษาเกินเวลาตามกำหนด แต่ไม่เกิน 16 ภาคการศึกษา นับตั้งแต่เริ่มการศึกษา

อัตราส่วนประสิทธิภาพ คืออัตราส่วนระหว่างระยะเวลาตามกำหนดต่อระยะเวลาโดยเฉลี่ยที่บัณฑิตรุ่นนั้นๆ ใช้ศึกษาจนสำเร็จการศึกษา

สัดส่วนการมีงานทำ คืออัตราส่วนระหว่างบัณฑิตที่มีงานทำต่อจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในรุ่นนั้นๆ

การมีงานทำ คือสภาพการมีงานทำในปัจจุบัน โดยไม่คำนึงว่างานที่หน้านั้นจะมีมาก่อนหรือมีหลังสำเร็จการศึกษา

ปัจจัยพื้นฐานการผลิต คือวัตถุประสงค์ต่างๆ กระบวนการผลิต และอื่นๆที่เป็นปัจจัยการผลิต เช่น หลักสูตร โครงการจัดการศึกษา อุปกรณ์ กาลัง หรืออัตราส่วนของอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษา ฯลฯ

กระบวนการผลิต คือการกำหนดหลักสูตร รายวิชา จำนวนวิชาหรือจำนวนหน่วยกิตที่นักศึกษาต้องศึกษาในสาขาวิชาเอกหรือโท การกำหนดสัดส่วนหรือจำนวนเปอร์เซ็นต์สำหรับกลุ่มวิชาพื้นฐาน กลุ่มวิชาแกนวิชาชีพ และกลุ่มวิชาเลือกเสรี ตลอดจนการฝึกประสบการณ์ในแกบัณฑิตก่อนออกไปประกอบอาชีพ

ผลสำเร็จในการผลิตบัณฑิต คือการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกมาแล้วบัณฑิตประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ มีงานทำคิดเป็นสัดส่วนที่สูง

"ก.ค.", "ก.ท.", "ชค." คือคำย่อที่ใช้เรียกหรือแทนชื่อเมื่อกล่าวถึง วิทยาลัยการศา วิทยาลัยกรุงเทพ และวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตยส์ ตามลำดับ

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ต้องใช้ข้อมูลจากการสำรวจโดยให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเป็นผู้ตอบ แต่ก็มีส่วนที่ต้องอาศัยข้อมูลจากทะเบียนประวัติที่หน่วยงานต่างๆเก็บรวบรวมไว้ อาจมีการขาดหายไปบ้าง เช่น จำนวนนักศึกษาที่เข้าใหม่ กับจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและยังมีหลักฐานสมบูรณ์ อาจคลาดเคลื่อนไปบ้าง เนื่องจากการเก็บข้อมูลในช่วงดังกล่าวยังไม่คือผู้วิจัยวิเคราะห์หาสถิติต่างๆจากข้อมูลที่มีอยู่เท่านั้น เกี่ยวกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาวิทยาลัยกรุงเทพนักศึกษาไม่ใคร่เลือกตั้งแต่คนอย่างสถาบันอื่นๆ ทำให้ไม่สามารถระบุได้ว่าจำนวนนักศึกษาของแต่ละสาขามีเท่าใด แต่จะทราบเฉพาะจำนวนนักศึกษาที่สำเร็จแล้ว เท่านั้นทำให้การคำนวณอัตราส่วนประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตไม่ครอบคลุมถึงนักศึกษาที่ต้องออกกลางคันด้วย และในกรณีที่ศึกษาเกี่ยวกับจำนวนภาคการศึกษา อาจมีนักศึกษาบางส่วนเป็นนักศึกษาโอนจากสาขาอื่นหรือสถาบันการศึกษาอื่นมา เข้าศึกษาคือในสาขาใหม่หรือสถาบันการศึกษาใหม่ และบางส่วนที่ลงทะเบียนภาคฤดูร้อนทำให้สำเร็จการศึกษาก่อนปี พ.ศ.2524 แต่จำนวนนักศึกษากลุ่มดังกล่าวมีน้อยมาก ผู้วิจัยจึงรวมไว้ในกลุ่มที่ใช้เวลาศึกษาตามกำหนดคือ จำนวน 8 ภาคการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้

1. เป็นข้อมูลสนับสนุนสถานภาพของสถาบันอุดมศึกษา เอกชน
2. เป็นข้อมูลให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการผลิตบัณฑิตให้สูงขึ้น
3. ก่อให้เกิดการแข่งขันในการผลิตบัณฑิตที่ทรงไว้ซึ่งคุณภาพเป็นที่ยอมรับ และต้องการของตลาดแรงงาน
4. ทราบถึงภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาต่างๆที่ศึกษา
5. เป็นข้อมูลให้สถาบันอุดมศึกษา เอกชนใช้ในการวางแผนเกี่ยวกับโครงการพัฒนาสถาบันคานต่างๆที่จำเป็น การจัดประสบการณ์ให้นักศึกษา และอื่นๆที่จำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน